TISKOVÁ ZPRÁVA

Druhů zaznamenáváme podobně. V létě jsme ale napočítali méně motýlů

24. září 2026

Při Motýlí půlhodince lidé každý rok zaznamenávají přibližně stejný počet druhů. Letos však na jedno letní pozorování připadalo **výrazně méně motýlů než v letech 2024 a 2025**. Jarní sčítání podobný rozdíl neukázalo.

Do třetího ročníku se zapojilo přes 600 lidí. Během červnového a červencového týdne odeslali téměř 1000 pozorování a zaznamenali přes 17 tisíc motýlů. Za tři roky projektu už jde o údaje o téměř 60 tisících jedincích.

Podobný počet druhů ještě neznamená podobný počet motýlů. Při letošním letním sčítání bylo výrazně méně například baboček admirálů. U jiných druhů vycházejí výsledky jinak: okáčů lučních a bojínkových ubývalo při jarních pozorováních, zatímco jejich letní výsledky mírně rostly. Za tři roky přibylo pozorování například babočky bodlákové, babočky kopřivové nebo žluťáska řešetlákového.

Ze tří ročníků zatím nelze určit, jak se početnost motýlů v Česku mění dlouhodobě. Jednotlivé roky ovlivňuje počasí i to, zda se termín sčítání trefí do doby, kdy motýli právě létají. Delší řada pozorování pomůže ukázat, které změny se opakují. O dlouhodobém vývoji už ale máme údaje z evropského monitoringu lučních motýlů.

Evropská data ukazují, proč nestačí počítat druhy

Podle Evropské agentury pro životní prostředí klesl **index početnosti 17 typických druhů lučních motýlů mezi lety 1991 a 2024 o 47 %**. Jde o výsledek dlouhodobého sledování, do kterého přispívají údaje ze všech států EU. Těchto 17 druhů z Evropy nezmizelo. Při dlouhodobém sčítání ale vychází jejich početnost jako celek mnohem níž než na začátku devadesátých let.

Potíže mají také motýli vázaní na chladnější prostředí. Výzkum evropských populací ukazuje, že oteplování na ně dopadá silněji než na druhy přizpůsobené teplu. Jiné druhy ztrácejí louky a další místa, která potřebují. Seznam druhů se tedy nemusí výrazně změnit, přestože některých motýlů potkáváme stále méně.

„Víme, že motýlů dlouhodobě ubývá. Motýlí půlhodinka nám pomáhá sledovat, co se děje s běžnými druhy kolem nás. Samotné počítání ale nestačí. Pokud chceme motýly v krajině udržet,

potřebují v ní mít kde žít,“ říká Martina Skohoutilová, koordinátorka Motýlí půlhodinky ze Skupiny JARO.

V teplých oblastech lidé viděli víc motýlů

Při společném vyhodnocení jarních a letních pozorování připadalo na jednu půlhodinku v teplých částech Česka v průměru více jedinců i druhů než v mírně teplých a chladných oblastech. Mezi teplé oblasti patří například nížiny jižní Moravy, Polabí a dolního Poohří. Rozdíl se objevil ve všech třech letech sčítání.

Rozdělení vychází z dlouhodobého klimatu jednotlivých oblastí, nikoli z počasí v den pozorování. Mezi lety 2024 a 2026 se průměrný počet jedinců i druhů zaznamenaných na jeden arch snížil ve všech třech oblastech.

Nejčastější je pořád okáč luční

Nejčastěji pozorovaným druhem letošního ročníku i všech tří ročníků dohromady zůstává okáč luční. Je hnědý a nenápadný, takže mu lidé často nevěnují tolik pozornosti jako pestřeji zbarveným motýlům. Letos vedl v letním sčítání. Na jaře účastníci častěji zaznamenávali okáče poháňkového a modráska jehlicového.

Housenky okáče lučního se živí různými druhy trav. I tomuto běžnému motýlovi škodí opakovaná celoplošná seč, při níž najednou zmizí porost z celé louky. Při mozaikové seči část vegetace dočasně zůstává stát.

Počítalo se také na Slovensku

Na Slovensku se letos do sčítání zapojilo **81 lidí, kteří zaznamenali více než 1 120 motýlů**. Nejčastější byl modrásek jehlicový se 145 jedinci, následovaný okáčem poháňkovým se 121 jedinci a běláskem zelným se 102 jedinci.

Motýli potřebují místo i pro housenky

Při sčítání vidíme dospělé motýly. Aby se ale na louce objevili, musí tam předtím vyrůst jejich housenky. Ty potřebují vhodné rostliny: například housenky babočky paví oko a babočky kopřivové se vyvíjejí především na kopřivách. Dospělí motýli zase potřebují potravu a místa pro kladení vajíček.

Proto nestačí, aby louka jen na chvíli kvetla. Při péči o ni pomáhá střídat seč a pastvu a nechávat část porostu po určitou dobu bez zásahu. Motýli tam pak najdou vhodné podmínky i v dalších fázích svého života.

Motýlí půlhodinka bude pokračovat také v dalších letech. Více informací je na www.motylipulhodinka.cz.

Kontakt pro média

- Bc. Martina Skohoutilová, koordinátorka Motýlí půlhodinky za Skupinu JARO, tel. +420 722 215 664, motyli@skupinajaro.cz
- David Číp, hlavní koordinátor a tiskový mluvčí Skupiny JARO, tel. +420 603 847 189, info@skupinajaro.cz

Hlavní partneři projektu: Biologické centrum AV ČR, Česká společnost entomologická, Český svaz ochránců přírody, Společnost pro ochranu motýlů, Krkonošský národní park, Zoo Brno, Botanická zahrada hl. m. Prahy, Magistrát hl. m. Prahy a Město Hradec Králové.